

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ГОЛОВНЕ САНІТАРНО-
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ Тимчасові Державні санітарні правила та норми

5. Гігієна дітей та підлітків

5.3. Дитячі інтернатні заклади

Тимчасові санітарні правила і норми улаштування, обладнання, утримання притулків для
неповнолітніх та організація харчування і медичного забезпечення дітей

Тимчасові Державні санітарні правила і норми ДСавПін 5.5.3.052-99

Видання офіційне

Київ - 1999

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постановою Головного державного
санітарного лікаря України від "30"
12.1999р.

№ 52 _____

5. Гігієна дітей та підлітків -

5.3. Дитячі інтернатні заклади

**Тимчасові санітарні правила і норми улаштування,
обладнання, утримання притулків для неповнолітніх
та організація харчування і медичного забезпечення
дітей**

Тимчасові Державні санітарні правила і норми

ДСанГВН 5.5.3.052-99

1. Галузь застосування.

ДСанПІН поширюються на притулки для неповнолітніх, що проектуються, будуються,
реконструюються та існують, незалежно від форм власності.

Є> Міністерство охорони здоров'я
України

Ці санітарні правила та норми не
можуть бути повністю
або частково відтворені, тиражовані і
поширені без дозволу Головного
державного санітарного лікаря України

Київ-1999

Передмова

ДСанПІН 5.5.3.052 - 99

І. Тимчасові Державні санітарні правила і норми (ДСанПІН) улаштування, обладнання,

утримання притулків для неповнолітніх та організація харчування і медичного забезпечення дітей розроблені:

Бережнов Сергій Петрович Перший заступник Головного державного санітарного лікаря України (м.Київ, вул. Грушевського, 7)

Цибенко Тамара Олексіївна Головний спеціаліст Головного санітарно-епідеміологічного управління МОЗ України (м. Київ, вул. Грушевського, 7)

Моїсеєнко Раїса Олександрівна Заступник начальника управління медичної допомоги матерям і дітям МОЗ України (м.Київ, вул.Грушевського, 7)

Булага Лариса Павлівна Український НД1 охорони здоров'я дітей і підлітків
Калмиків Костянтин Костянтинович (м.Харків-152, пр. 50-річчя ВЛКСМ, 52-А)

Полька Надія Степанівна Український науковий гігієнічний центр МОЗ України
Єременко Галина Миколаївна (м. Київ, вул. Попудренка, 50) - Головна установа- Вдовенко
Алла Костянтинівна розробник

Кульчицька Валентина Павлівна Український НДІ харчування (м.Кігга, вул. Чигоріна, 18)

Рубашкевич Алла Лукінічна Центральна санепідстанція МОЗ України (м.Київ, вул. Гриценко
Валентина Василівна Ярославська, 4!)

Хохлова Зінаїда Іванівна СЕС Ватутинського р-ну (м.Київ)

Державні санітарні правила і норми розроблені вперше і підготовлені на підставі останніх наукових розробок та досліджень в умовах існуючих в Україні притулків неповнолітніх для дітей від 3 до 18 років.

2. Введено в дію вперше.

3. При розробці ДСанПіНу використані матеріали "Санітарні правила улаштування, обладнання, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей, які мають недоліки у фізичному і розумовому розвитку", №4076-86; Методичні рекомендації "Організація лікувально-профілактичної допомоги в школах-інтернатах і дитячих будинках", №11-10/6-88; ДБН В.2.2-3-97 "Будинки та споруди навчальних закладів"; ДБН В.2.2-4-97 "Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів".

Ці тимчасові санітарні правила і норми призначені для завідуючих, вчителів, вихователів, працівників харчоблоку і медичного персоналу притулків для неповнолітніх, працівників керівних органів освіти, Державного Комітету України у справах сім'ї та молоді, санітарно-епідеміологічної служби.

Посадові особи і громадяни України, які допустили порушення державних санітарно-гігієнічних правил і норм, можуть бути притягнені до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності у відповідності з даючим законодавством.

ДСанПіН 5.5.3.052 -99 - обов'язковий для виконання документ, що регламентує безпечні для здоров'я дітей і підлітків умови життєдіяльності, харчування, медичного забезпечення (підстава ст. 7, 14, 13, 15,16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,26, 27, 28 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення").

Зміст	Стор.
1. Загальні положення	5
2. Гігієнічні вимоги до розміщення та організації земельної ділянки	5
3. Гігієнічні вимоги до набору приміщень	8
4. Гігієнічні вимоги до санітарно-технічного обладнання і освітлення притулків	14
5. Гігієнічні вимоги до обладнання і меблів	19
6. Гігієнічні вимоги до режиму дня	21
7. Гігієнічні вимоги до утримання учбово-виховних приміщень ...	23
8. Основні вимоги до організації харчування дітей і підлітків у притулках	24
9. Організація медичного; забезпечення	30
10. Додаток 1.....	35
11. Додаток 2.....	36
12. Додаток 3.....	37
13. Додаток 4.....	39
14. Додаток 5	40
15. Додаток б	42
Нормативні посилання	46

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. Притулок для неповнолітніх є закладом соціального захисту, що створений для тимчасового перебування у ньому дітей і підлітків віком від 3 до 18 років, які:

- заблукали;
- були покинуті батьками або піклувальниками;
- жебракують і місце знаходження їх батьків не встановлено;

- залишилися без піклування батьків (усиновителів) або опікунів;
- залишили сім'ю чи заклад освіти;
- вилучені кримінальною міліцією у справах неповнолітніх із сімей, перебування в яких загрожувало їх життю і здоров'ю;
- втратили зв'язок з батьками під час стихійного лиха, аварії, катастрофи, інших надзвичайних подій;
- не мають постійного місця проживання і засобів дня життя;
- самі звернулися за допомогою до адміністрації притулку.

1.2. Головними завданнями поставленими суспільством перед притулками є створення належних житлово-побутових і психо-педагогічних умов для забезпечення нормальної життєдіяльності неповнолітніх дітей дошкільного та шкільного віку, надання їм можливості для навчання, праці та змістовного дозвілля.

2.2. Площу земельної ділянки слід приймати, як правило, з розрахунку 140160 м² на 1 місце при місткості притулку до 160 місць.

2.3. В умовах реконструкції та недостачі території площу земельної ділянки допускається зменшувати на 15-20%. Щільність забудови має бути не більше 20%.

2.4. Площа озеленення ділянки повинна бути не нижче 50% її загальної території. Заборонено використання рослин з отруйними плодами, а також шлющих чагарників.

2.5. На території земельної ділянки повинні бути передбачені такі функціональні зони:

1 ПІПЕЧІНІ ВИМОГИ ДО РОЗМІЩЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ.

2.1. Земельні ділянки дитячих притулків краще розміщувати поблизу зелених масивів. Вони повинні бути достатньо віддалені і захищені від магістральних вулиць і доріг з інтенсивним транспортним рухом та інших джерел забруднення повітря, води, ґрунтів, мати зручні під'їзні шляхи.

При визначенні загальної площі земельної ділянки, нереліку майданчиків та їх обладнання необхідно враховувати специфіку використання ділянки у оздоровчо-виховних цілях.

На ділянках притулків необхідно проводити зонування території. Обладнання окремих елементів території слід проводити з урахуванням педагогічних, гігієнічних та протипожежних вимог.

- фізкультурно-спортивна;
- відпочинку;
- навчально-дослідна;
- господарська;
- житлова.

Може виділятися також зона ізолятора, приймального та карантинного відділень, якщо вони розміщуються в окремому корпусі.

2.5.1. У фізкультурно-спортивній зоні розміщуються майданчики: легкоатлетичні, для спортивних ігор (ручний м'яч, волейбол, баскетбол), для гімнастики, комбінований для волейбола та баскетбола, для настільного тенісу. У цій зоні можливо також розміщення гідро-майданчиків з плескальним басейном, фонтанчиками або геліодушовими. 2.5.2. У зоні відпочинку розміщуються майданчики з тінювими навісами, майданчики для рухливих ігор дітей дошкільного віку, для ігор дітей молодшого пляжного віку, для ігор дітей середнього та старшого шкільного віку, майданчики для вивчення правил дорожнього руху.

Площа ігрових майданчиків приймається 6-8 м² на одну дитину із розрахунку одночасної присутності всіх дітей дошкільного віку та 40-50% дітей шкільного віку. Майданчики повинні мати грав'янисто-пісчане покриття. Тінюві навіси площею 2 м² на 1 місце повинні прилягати до ігрових майданчиків і можуть використатися для проведення ігор у несприятливу погоду⁷, а також на можливість проведення занять для дошкільників та дітей молодшого шкільного віку.

Ігрові майданчики для активного та тихого відпочинку бажано розміщувати біля виходів до житлових осередків або секцій будівлі. Майданчики для тихого відпочинку бажано розміщувати на віддалі від спортивної зони та майданчиків для рухливих ігор, розділяючи їх насадженнями чагарника та дерев. Ширина таких зелених смуг між майданчиками повинна бути не менш ніж 1,5 м.

2.5.3. До складу навчально-дослідної зони входять ділянки овочевих та польових культур, розсадника, плодового саду та ягідника, колекційно-декоративних рослин, а також парник та теплиці.

2.5.4. Господарська зона повинна бути ізольована від дитячих майданчиків, розміщуватись

з боку входу до харчоблока та пральні. На господарський майданчик передбачається самостійний в'їзд, відокремлений від входів на ділянку. На господарському майданчику, або суміжно з ним, можуть розміщуватися сарай, овочесховище, службовий гараж, навіси для інвентаря та обладнання, місце під пристрій для сушіння білизни, провітрювання матраців та постільних речей, а також стаціонарний сміттєзбірник або сміттєзбиральні контейнери на бетонному або асфальтовому покритті з огороженням висотою не менше 1,6м. Відстань від сміттєзбірника (контейнерів) до будинку повинна бути не меншою 25 м.

2.5.5. В житловій зоні розміщуються будівлі притулку. Будівля притулку повинна бути розміщена на відстані 100-170 м. від проїздної частини дороги.

Будинки притулків розміщують не ближче 25 м. від червоної лінії.

Відстань від меж ділянок притулків до стін житлових будинків із входами та вікнами приймається не меншою ніж 10 м., від будинків притулків до громадських будинків та споруд - згідно з нормами інсоляції; природнього освітлення та шумозахисту.

2.6. Ширина захисної зеленої смуги на межі, по периметру земельних ділянок, залежить від щільності посадки, конструкції та особливостей дерев чи чагарників і повинна прийматися не меншою 1,5 м, аз боку розташування джерел забруднення і шуму - 3-5 м і більше.

2.7 Земельні ділянки притулків повинні мати огорожу не нижче 1,6-2,0 м.

2.8. Територія ділянки повинна бути освітлена у вечірній час.

3. ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ ДО НАБОРУ ПРИМІЩЕНЬ.

3.1. Приміщення будівлі притулку повинні забезпечувати оптимальні умови для тимчасового проживання, харчування, медичного забезпечення та виховання і навчання його мешканців.

3.2. У будинках притулків передбачаються наступні функціональні групи приміщень: приймальна; карантинна; медична з ізолятором; житлові осередки для дітей дошкільного, молодшого, середнього та старшого шкільного віку; загальні приміщення; адміністративні приміщення; харчоблок; пральня.

3.3. Площі всіх приміщень у притулках визначаються відповідно до вимог діючих нормативних документів МОЗ України щодо будинків дитини і шкіл-інтернатів, а також вимог ДБН В.2.2-4-97 "Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів"; ДБН В.2.2-3-97 "Будинки та споруди навчальних закладів", ДБН В.2.2-2-97 "Громадські будівлі та споруди".

3.4. Приймальна група приміщень повинна мати тамбур при вході до брудної частини санпропускнику (3м²), санпропускник (не < 18-20 м²) з дезкамерою, тамбур при вході до чистої половини санпропускнику (3м²).

Брудна половина санпропускнику складається з роздягальної, приймально-смотрової, душової (ванної) з туалетом і брудного відділення дезкамери.

Чиста половина санпропускнику включає чисте відділення дезкамери, одягальню, кімнату для персоналу, туалет.

3.5. Карантинне відділення призначається для тимчасового проживання новоприбулих дітей з метою попередження занесення інфекції до закладу- Карантинна група приміщень повинна розміщуватися ізольовано від інших груп приміщень будівлі і бути розрахованою на 7-10% місць від місткості притулку. Ізоляційні палати мають бути окремими для дівчат і хлопців із розрахунку 6-9м² на 1 місце. Карантинна група приміщень повинна включати також туалетні-душові окремі для дівчат і хлопців, а також буфетну.

3.6. Ізолятор призначається для лікування вихованців притулку, що захворіли або тимчасового їх перебування до відправлення у лікарню. Кількість місць в ізоляторі визначається із розрахунку не менше 5% від загальної місткості притулку. До складу ізолятора (12м² на одне місце) входять палаш на 1-2-3 місця (6-9м² на 1 місце), кімната чергової медсестри (6м²), буфетна (6м²), ванна (5м²), туалетна (5м²), приміщення для приготування деззасобів і зберігання інвентарю для прибирання (2м²).

При карантинному відділенні та ізоляторі рекомендується передбачати неопалювальні веранди із розрахунку 2м² на 1 місце у відділенні.

3.7. До складу медичних приміщень притулків необхідно включати: кабінет лікаря (18м²), кабінет старшої медичної сестри (16м²), процедурно-стерілізаційну (18м²), аптеку (3м²), стоматологічний кабінет (12м²). При наявності умов рекомендується також влаштування фізіотерапевтичного кабінету (18м²) та кімнати психологічного розвантаження (для дітей) площею із розрахунку 1,25м² на 1 дитину

3.8. Кожна вікова група дітей в притулку повинна розміщуватись у приміщеннях житлового осередку, ізольованого від решти житлових осередків, і мага зручні зв'язки з функціональними групами інших приміщень. Площі приміщень житлових осередків представлені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Площі приміщень житлових осередків у притулках

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Житлові осередки для дітей			
		дошкільно говіку	молодшого шкільного віку	середнього шкільного віку	старшого шкільно говіку
Гардеробні з кімнатами -для сушіння одягу - зберігання сезонних речей	м ² на 1 місце 99	1,2 (не < 18м ²) 4,0 6-10	0,5 0,25 0,25 0,2 (якщо приміщення обладнане водяним опаленням не < 4м ²) 6-9	0,5 6-9	0,5 6-9
Ігрові		3,3 (не < 50 м ²)	-	-	-
Кімнати відпочинку	?»		2,0	2,0	2,0
Кімнати для учбових та індивідуальних занять	59		2-3,5	2-3,5	2-3,5
їдальня		1,8 (не< 36 м*)	-	-	
Спальні окремі для дівчат та хлопців	9?	2,4 (2 по 25 м ²)	на 4-6 місць 5,0	на 2-4 місця 5,0	на 2-4 місця 5,0
Туалетні	9?	0,9	0,35	0,35	0,35

Продовженні? таблиці 3 1

1	2	3	4	5	6
Ванно-душові	>5	0,5	з розрахунку 1 душова сітка на 16 спальних місць площею 2м ² на 1 місце; 1 ванна на душову площею 25м ² , 2 місця на одну душову сітку площею 1,2м ²		
Буфетні	м ²	5,0	-	-	-
Комори	М	6,0	6,0	6,0	6,0
Кімнати персоналу	9?	9,0	9,0	9,0	9,0
Туалет та умивальна персоналу	9?	3,0	3,0	3,0	3,0
Кімнати прасування та чищення одягу	?5	9,0	9,0	9,0	9,0

3.9. Під житловими осередками забороняється розміщувати приміщення у яких є джерела шуму і вібрації.

3.10. В житлових осередках всіх вікових груп суміжно з роздягальнями передбачаються приміщення для сушіння верхнього одягу та взуття.

3.11. Ігрові кімнати в житлових осередках для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку слід розміщувати з урахуванням наскрізного або кутового провітрювання. Допускається провітрювання ігрових через спальні.

3.12. Вікна ігрових, кімнат для відпочинку та учбових занять не допускається розташовувати над вікнами кухні, пральні.

3.13. Спальні для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку повинні розміщуватись, як правило, суміжно з ігровими. Якщо в житлових осередках передбачається декілька спальних приміщень, то допускається збільшення норм площі до 2,7 м²/місце. —

3.14. Спальні для дітей середнього і старшого шкільного віку повинні бути відокремленими від учбових приміщень і кімнат відпочинку. Спальні приміщення для хлопчиків і дівчаток розміщуються в різних блоках або різних поверхах.

3.15. При спальних приміщеннях передбачаються умивальні, туалетні, душові, кімнати

особистої гігієни дівчаток, кімнати для чищення одягу і взуття.

3.16. Площі і конфігурація учбових приміщень в житлових осередках повинні забезпечувати правильне розставлення меблів і обладнання, благоприємні умови для зорової праці, умови для правильної організації педагогічного процесу і не можуть бути меншими ніж 24 м².

3.17. Кімнати відпочинку (рекреації- гостинні) в житлових осередках слід передбачати зального типу із розрахунку не менш 1,0 м² на одну дитину.

3.18. В кожному житловому осередку передбачається кімната для чергового персоналу (9 м²).

3.19. Приміщення загального призначення включають: спортивний зал; актовий зал; бібліотеку з читальним залом; майстерні: слюсарні, столярні, тощо; гурткові: швейні, ручної праці, тощо; кабінет кулінарії; учбові кабінети та кабінети для індивідуальних занять (якщо вони не входять до складу житлових осередків).

3.20. Площа спортивного залу незалежно від кількості дітей повинна бути не меншою ніж 162 м² (9 x 18). Рекомендується розділ залу на дві зони: меншу - гімнастичну та для занять на снарядах і більшу - для ігрової діяльності. Підлоги основної частини залу повинна мати однорідну структуру покриття.

3.21. Актівий зал повинен забезпечувати можливість одночасного розміщення 75-100% загальної кількості мешканців при нормі площі не менше 0,6 м² на одне місце. При актовому залі рекомендується передбачати естраду. Глибина естради приймається не менше 3 м, підлога естради повинна бути піднятою над підлогою залу на 0,9 м.

3.22. Для трудового навчання дітей молодшого і середнього шкільного віку передбачаються майстерні, а для підлітків, крім майстерень - кабінети профорієнтації. Кількість майстерень і кабінетів залежить від місцевих умов. При улаштуванні і обладнанні майстерень і кабінетів слід керуватися: "Санітарно-гігієнічними вимогами до організації трудового навчання учнів 1-7 класів" (затв. МОЗ СРСР 22.02.85р. №3216-85); "Санітарно-гігієнічними вимогами до організації режиму і умов навчання школярів у міжшкільних УПК і в цехах базових підприємств"

(затв. Мінздравом СРСР 22.02,85р. №3215-85).

Майстерні обладнуються припливно-витяжною вентиляцією.

3.23. Адміністративні приміщення включають: кабінет завідуючого (18 м²), кабінет заступників (18 м²), канцелярію (18 м²), бухгалтерію, методичний кабінет, кабінет психологічного розвантаження персоналу (при можливості), складські приміщення (4 м²), душову з санвузлом для персоналу (1 - 3 м²), кімнату для зустрічі з батьками (по можливості), обслуговуючі майстерні.

3.24. Харчоблок повинен включати: обідній зал з розрахунку не менше 1 м² на одне місце, кухню з роздавальною (18 - 24 м²), заготівельний цех (6 м²), мишо' кухонного посуду (16 - 18 м²), кладову добового запасу продуктів (6 м²), охолоджувальну камеру для м'яса і риби, кладову для сухих продуктів (7 м²), кладову для овочів (4 м²), тарну, загрузочну, побутову кімнату дня персоналу з санвузлом, душовою, роздагальною. При загальному обідньому залі, що розміщується біля кухні передбачається умивальня із розрахунку 1 умивальник (2 м²) на 20-25 місць, сервізно-хліборізна (6-8 м²).

3.25. Пральні ^влаштовуються і обладнуються залежно від обсягів білизни, яка безпосередньо обробляється у притулку, виходячи з місцевих умов і з урахуванням технологічних нормативів.

У пральні, що складається із трьох приміщень: приміщення для прання, сушильної і прасувальної кімнат допускається виділення місця для самообслуговування мешканців притулку середнього та старшого шкільного віку.

4. ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО САНІТАРНО-ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ І ОСВІТЛЕННЯ ПРИТУЛКІВ.

4.1. Будівлі притулків повинні забезпечуватися доброякісною питною водою. Якість води повинна відповідати вимогам ДСанПІН "Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарського водопостачання" № 136/1940 від 15.04.1997р., ДСТ 2874-82 "Вода питна. Гігієнічні вимоги і контроль якості води".

4.2. Будівлі притулків повинні бути обладнані обладнаннями водопроводом, мати гаряче

водопостачання і каналізацію.

При відсутності централізованих сітей водопроводу і каналізації питання про улаштування місцевих систем водопостачання і каналізації повинно вирішуватися при погодженні із санепідслужбою в залежності від місцевих умов. В неканалізованих районах будівлі притулків повинні бути обладнаними внутрішньою каналізацією в залежності від умов улаштування місцевих очисних споруд. При улаштуванні каналізованих надвірних туалетів, відстань від них до будинку притулку і столової повинна бут не меншою 50 м. В разі відсутності каналізації передбачається водонепроникливий вигріб.

4.3. Будівлі притулків повинні бути обладнані системами центрального (місцевого) опалення і вентиляції.

4.4. В сільських населених пунктах допускається пічне опалення притулків.

4.5. Температура повітря в приміщеннях має бути дифференційованою в залежності від призначення приміщення і віку перебуваючих в них дітей.

В опалювальний сезон температура має бути: в спальнях і навчальних приміщеннях - не $<+18^{\circ}$, в кімнатах для фізичних занять і майстернях - $<+16^{\circ}$, в ізоляторі - $+20^{\circ}$ (таблиця 4.1),

Таблиця 4.1.

Розрахункова температура повітря та вимоги щодо повітреобміну приміщень притулків

Приміщення	Розрахункова температура повітря, 0°С	Вимоги до повітреобміну (кратність за 1 годину)	
		приплив	витяжка
Житлові осередки:			
-ігрові, роздягальні	19-20	-	1,5
-спальні	18-19	-	1,5
-кімнати для зашт>	не<18	-	16 м³/год на 1 дитину
-кімната відпочинку	19-20	"	-/-
-туалети та умивальні	20	"	50м³ на 1 дитину 25м³ на 1 пісуар
-душові Приміщення загального призначення:	25		5
-вестибюлі та рекреації	16	-	-
-переходи	18	-	?’
-медичні кімнати	21-22	-	1
-ізолятор	20	-	1
-карантинне відділення	19-20		1-1,5
адміністративні та службово-побутові приміщення	17-18		1
-фізкультурно-спортивний зал і майстерні	16-18		1,5
їдальня:			
-гарячий цех			

Продовження таблиці 4.1.

1	2	3	4
-цехи: холодний, доготовелкшш, м'ясний, рибний, овочевий	16	3	4
-мийні посуду	20	4	6
-комора овочева	5	-	2
-комора сухих продуктів	12	"	2
-завантажувальна та тарна	16		
-обідній зал	16	за розрахунком	

4.6. Відносна вологість повітря в приміщеннях з перебуванням дітей і

підлітків приймається 40-60%; в кухні і пральній - до 60-70%.

4.7. Приміщення з постійним перебуванням дітей і підлітків (спальні, кімнати відпочинку, кімнати для приготування уроків та інші) повинні забезпечуватися чистим свіжим повітрям при кратності повітреобміну 1,5.

4.8. В приміщеннях притулків повинно передбачатися безпосередньо природне освітлення.

Природне освітлення повинно бути достатнім по силі, рівномірним і без блискоті.

Зона освітлення, яка забезпечує високий рівень зорової функції - 1000-1200

лк.

Нормування умов природнього освітлення проводиться по відносній величині - коефіцієнту природнього освітлення (КПО).

Рекомендований в приміщеннях притулків рівень природнього освітлення (600 лк) на робочій поверхні можливий при КПО = 2,5%, а оптимальний рівень (1200 лк) - при КПО =5%.

Глибина приміщень для занять і ігрових в притулках при односторонньому освітленні не повинна бути більш ніж 6м. При більшій глибині приміщень

повинно бути або двостороннє паралельне або кутове чи верхнє розміщення вікон.

На підвіконнях не повинно бути високих широколистяних квітів, які знижують рівень природнього освітлення. При розміщенні квітів на підвіконнях їх висота не повинна перевищувати 15 см (від підвіконня). На кожному вікні не повинно бути більш як 2-3 вазони квітів. Квіти рекомендується розміщувати також в підвісних (на стіні) або переносних кашпо висотою 65-70 см від-полу, або в куточках природи.

4.9. Джерела штучного освітлення повинні забезпечувати достатнє і рівномірне освітлення всіх приміщень.

При використанні люмінесцентних ламп освітлення кімнат відпочинку, ігрових, спортивного залу має бути не менш 200 лк на рівні 0,5 м. від підлоги, освітлення кімнат для занять та кружкових - 300-400 лк, в спальнях та палатах ізолятору - 75 лк на рівні 0,5 м. від підлоги (таблиця 4.2).

Таблиця 4.2.

Оптимальна освітленість від загального освітлення в приміщеннях

Приміщення, робоча поверхня	Оптимальна освітленість, лк		Поверхні, до яких відносяться норми освітлення	Питома потужність при лампах розжарювання, Вт/м ² підлоги	Питома потужність при люмінесцентному освітленні, Вт/м ² підлоги
	при люмінесцентних лампах	при трилампових розжарюваннях			
Кімнати для занять та учбові кабінети	300	150	Горизонтальна поверхня на рівні 0,8 м. від підлога	48	20
Кімната для шиття	400	200	-/-	64	25
Майстерні по обробці металу та дерева	300	150	-/-	48	20

Продовження таблиці	3	4	5	6	
4.2. 1 2					
Кабінети	300	150	-II-	48	20
обслугову	300	150	-II-	43	20
80 ЧИН					
вадів					
праці					
Бібліотека					
Кабінет	200	100	-II-	32	13
лікаря	200	100	-II-	32	13
Адміністра					
тивні	75	30	-II-	9,6	5
приміщен					
ня					
Спальні					
кімнати	200	100	-II-	32	13
Буфетні					
Актовий	200	100	-II-	32	13
зал	200	100	-II-	32	13
Спортив					
ний зал	150	75	-H-	24	10
Рекреації					
Вестибюлі .	100	50	-II-	16	7
Гардеробні	100	50	-II-	16	7
Коридори	75	30	-II-	9,6	?
Туалети	75	30	-II-	9,6	5
Сходи	75	30	На	9,6	5
			площадках і		
			сходинках		

Освітлювальна арматура повинна забезпечувати рівномірне розсіяне світло.

Загальна електропотужність в приміщеннях повинна скласти 900 Вт , а питома - $15-18 \text{ Вт/м}^2$.

При використанні ламп розжарювання рівень освітлення повинен бути $100-150 \text{ лк}$.
Загальна електропотужність повинна складати 1800 Вт/м^2 , а питома - $30-36 \text{ Вт/м}^2$.

В приміщеннях забороняється використовувати нові типи ламп і освітлювальної арматури без висновку державної санітарно-гігієнічної експертизи.

Освітлення тільки штучним світлом здійснюється в приміщеннях кладових, охолоджувальних камерах при кухні, Д' тому заст. приміщеннях для працівників кухні, інвентарних і душових при спортивній території. Електротехнічне устаткування повинно відповідати вимогам СНІП П-4-79 "Природне та штучне освітлення".

5. ПІСЬЧНІ ВИМОГИ ДО

МЕБЛЮ.

5.1. Обладнання і меблі в приміщеннях для дітей повинні відповідати віковим особливостям дітей і педагогічним вимогам. Меблі повинні відповідати вимогам діючих стандартів на функціональні розміри меблів для дітей і дитячих садків кожної висотою та згідно з вимогами ДБН В-2.2 - "Споруди дитячих дошкільних закладів"; ДЕН В.2.2-4-97 "Будинки та споруди навчальних груп".

5.2. Розміри столів, стільців і ліжок повинні відповідати вимогам діючих стандартів на функціональні розміри меблів для дітей і дитячих садків кожної висотою та згідно з вимогами ДБН В-2.2 - "Споруди дитячих дошкільних закладів"; ДЕН В.2.2-4-97 "Будинки та споруди навчальних груп".

(таблиця 5.1). Таблиця 5.1.

Меблі	Група меблів	Група зросту
Дошкільна	1	110-
	2	115
	3	115-150
Шкільна	2	>130
	3	
	4	
	5	до 130
	6	130-145
		145-160

Висота над підлогою	
із сторони сидячого	
48,0	
54,0	
60,0	
54,0	
60,0	
66,0	
72,0	
78,0	

Г/І-

5.3. Приміщення дня занять повинні бути обладнаними меблями двох або трьох зростових груп.

Між рядами парт або столів і стінами учбового приміщення додержуються наступні відстані:

- від зовнішньої стіни до першого ряду столів (парт) - 0,6 - 0,7 м;
- від внутрішньої стіни до третього ряду столів (парт) - 0,5 - 0,6 м;
- від перших столів (парт) до класної дошки - 3 м (мінімальна дозволена відстань - 2,5 м);
- відстань між рядами одномісних столів не менш 0,5 м, двумісних - не менш 0,6 м.

5.4. Ігрові приміщення обладнюються двумісними столами, стільцями, шафами. Меблі повинні відповідати зросту дітей і бути розставленими вздовж віком і однієї із стін.

5.5. В спальних кімнатах слід дотримуватись відстані між кроватями: між сторонами кроватей по довжині - 0,5 м; узголів'ями кроватей - 0,2 м. Відстань між кроваттю і зовнішньою стіною має бути не менш ніж 0,6 м. Крім того, в спальнях розміщують шафи для зберігання одягу.

5.6. Меблі та інше обладнання кімнат відпочинку обов'язково мають відповідати зростовим особливостям дітей.

5.7. Обладнання приміщень для трудового навчання повинно забезпечувати робочу дозу учнів, бути безпечним відносно травм.

5. В усіх житлових осередках, учбових приміщеннях, медичних приміщеннях, приміщеннях для персоналу, обідньому залі встановлюються умивальники,

унітази в туалетних встановлюють для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку у відкритих кабінках, дігя- дітей середнього і старшого шкільного віку - в кабінках з дверима.

Кімнати особистої гігієни обладнують біде, унітазом, зшивальником, тумбою.

6. ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ до РЕЖИМУ дня

6.1. Режим дня повинен бути диференційованим у залежності від віку дітей, їх психологічного стану здоров'я, індивідуальній особливості розвитку.

6.2. Режим дня повинен включати: . " "

- індивідуальні та групові навчально-виховні заходи, психотерапевтичні заняття, корекційно-виховну роботу згідно ступеня розвитку, інтересів, розвитку, віку дитини, причин залишення ним закладу освіти, сім'ї,

- відпочинок з максимальним перебуванням на відкритому повітрі,
- регулярне та якісне харчування ,
- гігієнічно та ввічливий сон,
- час *дня* індивідуальних занять за власним вибором (читання, заняття музикою, спортом, інше), суспільно-корисної праці, самообслуговування, тощо.

6.3. Усі види діяльності дітей у притулку пов'язані з фізичним навантаженням, руховою активністю, необхідно узгоджувати з лікарем, психологом.

6.4. Організація трудової діяльності, самообслуговування дітей у притулку повинна здійснюватись у відповідності з віком, статтю, фізичними особливостями, станом здоров'я дітей, з урахуванням гігієнічних вимог, охорони їх здоров'я. Самообслуговування повинно проводитись під контролем вчителів, вихователів, медперсоналу.

-Усі види робіт необхідно проводити у спеціальному одязі та ваютті.

Не допускається до виконання робіт небезпечних для здоров'я, життя, з можливим зараженням інфекційними хворобами, із значним фізичним навантаженням.

Таблиця 6.1.
Приблизний режим дня дітей у притулку.

Вид діяльності	час проведення ів залежності від віку дітей			
	3 - 6 р.	7 -10 р.	11 - 14 р.	15 -18 р.
Підйом	7.30	7.30	7.30	7.30
Збирання пості лі, медогляд	7.30-8.00	7.30-8.00	7.30-8.00	7.30-8.00
Зарядка, вранішній туалет	8-8.30	8-8.30	8-8.30	8-8.30
Сніданок	8.30-9.00	8.30-9.00	8.30-9.00	8.30-9.00
Групові та індивідуальні заняття	9.00-10.00	9.00-12.00	9.00-12.30	9.00-12.30
Прогулянка» ігри	10.00-12.00	12.00-13.00	12.30-13.30	12.30-13.30
Підготовка до обвду.	12.00-13.30	13.00-13.30	13.30-14.00	13.30-14.00
Шід	13.00-15.00	13.30-15.00	по необхідності за станом здоров'я та в літній період	
Денний відпочинок			14.00-15.30	14.00-15.30
Туалет, прибирання	15.00-16.00	15.00-16.30	16.00-16.30	16.00-16.30
ноетїн	16.30-18.00	16.30-18.30	16.30-19.00	16.30-19.00
Самопідготовка, індивідуальні, кружкові, трудові, справи. Прогулянка				
Вечеря	18.00-18.30	18.30-19.00	19.00-19.30	19.00-19.30
11 рогуляикй, вільний час» суспільно- корисна робота	18.30-19.30	19.00-20.00	19.30-20.30	19.30-20.30
П вечеря	19.30-20.00	20.00-20.30	20.30-21.00	20.30-21.00
Підготовка до сну, тихі ігри, вечірній туалет	20.00-20.30	20.30-21.00	21.00-21.30	21.00-21.30
Нічний сон	20.30	21.00	21.30	21.30

В період канікул та влітку допускається більш пізні укладання і більш ранній підйом при зберіганні тривалості нічного сну.

6.5 . В залежності від місцевих умов, година проведення окремих цидт діяльності може бути зміненою, але тривалість головних компонентів режиму дня має відповідати стану їхнього здоров'я.

7. ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ ДО УТРИМАННЯ УЧБОВО-ВИХОВНИХ ПРИМІЩЕНЬ ПРИТУЛКУ.

7.1, Всі приміщення повинні утримуватись в зразковому іорйдку та чистоті. Прибирання всіх приміщень повинно проводитися кожного дня вологим способом з використанням м'яких засобів при відчинених вікнах або фрамугах. Килимові вироби повинні оброблятися вологим способом або пилососом.

Генеральне прибирання всіх приміщень повинно проводитися не рідше ніж один раз на квартал і обов'язково при епідемічних показниках.

В якості дезинфікуючих засобів рекомендується використовувати малотоксичні препарати: 0,5% гіохлорид кальцію, 3% розчин нітрану, дезинфікуюча композиція хлордезину (0,5%) і сульфохлоракшну (0,2%).

7.2, Вся білизна має бути промаркированою. Постільну білизну обов'язково маркують. Необхідно мати 3 комплекти білизни та 2 зміни чохлів на матраси.

Зміна посильної білизни, рушнісів проводиться в разі забруднення, алейне менше ніж 1 раз на тиждень. Листа білизна зберігається в спеціальних шафах. Постільні принадлежності: матраси, подушки, ковдри необхідно йровітрюкш безпосередньо в спальнях при відчинених вікнах під час кожного генерального прибирання, періодично виносити на повітря. Один раз на рік постільні принадлежності повинні гадаягати хімічному чищенню/

7.3, Категорично забороняється проводити будь-який ремонт приміщень під час проведення навчально-виховного процесу.

7.4. Підлогу в туалетах, унітазі миють 2 рази на день з використанням м'яких засобів. Сидіння на унітазах кожного дня миють теплим м'яким розчином.

7.5. Інвентар для прибирання в туалетах (ганчірки, відра, щітки) повинен мати маркировку ярого кольору і зберігатися в спеціальній шафі. Весь нрибиральний інвентар після використання слід промивати гарячою водою з м'якими засобами. Дезинфікуючі розчини повинні зберігатися в темному посуді і також, як м'які засоби, в місцях, недоступних для дітей.

7.6. При відсутності каналізації вигрібні ями і сміттєзбірники слід чистити при наповненні 2/3 об'єму та кожного дня обробляти 10% розчином хлорного вапна; 1 раз на тиждень засинати сухим хлорним вапном (із розрахунку 1 кг на 1 м²) або ларвідитами. Внутрішні поверхні дворової уборної і ручки дверей кожного дня миються з використанням миючих засобів і великої кількості води за допомогою шлангу. :

8. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ

- ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ У ПРИТУЛКАХ

Їжа повинна забезпечувати фізіологічні потреби організму, який розвивається, в основних харчових речовинах та енергії (табл.8,1). Вона повинна містити усі необхідні харчові речовини - білки, жири, вуглеводи, мінеральні речовини і вітаміни в такій кількості і в такому співвідношенні, які б відповідали потребам дитини з урахуванням віку, статі, стану здоров'я* умов життя і виховання. Важливе значення має дотримання режиму харчування, тобто правильного розподілу їжі по прийомам протягом дня, кількісного та якісного складу добового раціону їжі. Найбільш фізіологічним є 4-разовий прийом їжі в чітко установлені час з інтервалами між ними 3-4 години. Це забезпечить ритмічність травлення, хороший апетит, високу ступінь перетравлення та засвоєння їжі. г

При порціонуванні страв треба враховувати індивідуальні можливості дитини - стан здоров'я, апетит, відношення до окремих страв.

Таблиця 8.1. Норми фізіологічних потреб в основних харчових речовинах і енергії для дітей притулків (грамів в день на 1 дитину)

Вікові групи	Енергія, ккал	Білки, г всього тваринні		Жири, г	Вуглеводи, г
1-3 роки	1540	53	37	53	212
4-6 роки	2000	65	33	58	305
6 років (учні)	2200	72	36	65	332
7-10 років	2400	78	39	70	365
11-13 років (хлопчики)	2800	91	46	82	425
11-13 років (дівчатка)	2550	83	42	75	386
14-17 років (юнаки)	3200	104	52	94	485
14-17 років (дівчата)	2650	86	43	77	403

Рациональне харчування в закладах забезпечується правильно складеним меню. Перспективне меню (10-денне чи 2-х тижневе) складається на зимово-весняний і літньо-осінній періоди року з урахуванням наявності сезонних продуктів: свіжих овочів, фруктів, ягід чи консервованих фруктів, овочів, сухофруктів, квашених овочів, соків, варення тощо. В якості приправ та спецій у літній період широко використовується зелень (петрушка, укроп, сельдерей та інше) у зимовий - лавровий лист, лимонний сік чи лимонну кислоту, парникову зелень. При відсутності натуральних продуктів (м'яса, риби, овочів) можуть використовуватись консерви промислового виготовлення-харчові продукти, які підлягають спеціальній обробці з метою підвищення їх стійкості при збереженні. Використовування їх дозволяється тільки після термічної обробки для приготування перших та других страв.

При відсутності яких-небудь продуктів їх можна замінити рівноцінними, які містять ту ж саму кількість поживних речовин, особливо білку і жиру.

Для правильного використання харчового набору добову норму кожного із продуктів треба помножити на ту кількість днів, на котру складається меню. Наприклад, дітям 3-7 років потрібно 500 ккал на день, а на 5 днів - 2500 ккал; і цієї кількості продуктів протягом тижня можна приготувати супи (100 г), запіканку (100 г) і один раз ватрушку сиром (50 г). Таким чином, у тижневе меню страви з сирув'яної їжі.

1,1

Технічний складання меню фахівцями, потім переходити до сніданку і вечорі.* Важливо правильно сумішати окремі страви в кожному із прийомів їжі.

Якщо на перше подають розсольник, овочеві супи, борщі, то на друге треба давати гарнір із круп, макаронних виробів, комбінований гарнір, а також салат з овочів чи овочі. Якщо на перше приготували круп'яні супи, то на друге рекомендують давати на гарнір овочеві страви.

Перед обідом дітям рекомендують давати свіжі овочі чи соління (морква, цибуля, часник, помідор, огірок тощо) в кількості 10-50 г, що буде сприяти підвищенню апетиту та кращому засвоєнню їжі.

На підставі перспективного меню подається попередня щомісячна заявка на продукти в постачальну організацію. Регулярно один раз в 2-3 дні подається періодична заявка на продукти харчування (табл.8.2).

Таблиця 8.2. ЗАЯВКА БА ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ

на " " 200 р. Заклад						
№	Продукти	Кількість продуктів	Заміна продуктів	Видано	Повнота виконання замовлення	Примітка
і	2	3	4	5	6	7
2						
3.						

Завідуючий притулку
для неповнолітніх

Керівник постачального
закладу

підпис

підпис.

Копії заявок зберігаються в організації, з відміткою їх виконання. Періодичність заявок на продукти повинна суворо відповідає термінам їх реалізації та збереження.

Враховуючи можливі перебої в постачанні продуктами харчування, в закладі оборотні запаси повинні бути двотижневий запас продуктів - консерви рібів, м'ясні, молорні, руачер, фруктові, а також крупи, бобові, борошно, олія, масло вершкове, яйця).

Згідно наявності продуктів харчування щоденно складається меню-рпаклауа Кількість використаних продуктів (вага бруто) записується в меню-розкладку у відповідності до: у раціоні - аа одядигану, у знаменшжу - на *вовн. дітей. \$ж?іпа&іфіца&ть* осіб, що харчуються, вихід страв, виходячи з набору ідоудкав,

Зберігання продуктів харчування і тари повинне здійснюватись в спеціально відбцицци, і щитрспр|аних комора^, р^очес^оі^т^, що забезпечують повне збереження продуктів з дотриманням санітарних норм і правил.

Облік продуктів у коморі повинен забезпечувати повне їх збереження під час прийому та видачі (таблиця 8.3).

Таблиця 8.3 КНИГА СКЛАДСЬКОГО ОБЛІЗУ МАТЕРІАЛІВ

ПРОДУКТ					
Дата надходження	Номер докумен ту	Від кого отримано	Прихід, витрата (дата і кількість)	Залишок	Контроль (підпис і дата)
1	2	3	4	5	6

Примітка: заповнює і видає комірник

При зберіганні продукти можуть псуватись, що веде до збільшення відходів при холодній кулінарній

обробці (таблиці \$ 4; 8.5)

Таблиця 8.4. ЖУРНАЛ БРАКЕРАЖУ СИРИХ ПРОДУКТІВ

Дата і година над- , ХОДЖЄІЩЯ	Кількість (кг, штук тощо) з накладної	Строк реалізації за накладною	Дата і го- дана реалізації	Відмітка про доброякісність продукту	Розпис медпра- цітника
Зразок, - I. Сир 12.0i.99	15 кг	36 годин	13.01.99	Добро якісний	Розпис

Таблиця 8.5. ЗОШИТ. ОБЛІКУ ВІДХОДІВ ПРОДУКТІВ

Про ДУЕТ	Дата вадход, ження	Дата . віжррис' тащня	Вага брутто	Вага нетто	Процент відході®	Рйзпис (повар, медсестра, завідуоча при- туяку для неповнолітніх)
М'ясо.	1.02.	. 2.02.	15 кг	12кг	20%	

■ «' - ' . ■ . , -- І проєкти перинні „розіміщуватись у дося*уиних місцях на стелажах, полицях, . у ящиках 'ддцо. Сховища і койори повинні бутіг' обладнані необхідними для ваги пристроями, тарою для вшірів, інструментам^ і вдстроіяшідлявідкрядри.

Харчові продукти зберігаються у спеціальних приміщеннях з додержанням товарного сусідства, температурного режиму та строків зберігання. Холодильники повинні бути забезпечені термометрами, справність яких контролює комірник, повар та медсестра.

Строк зберігати продуктів рахується з моменту закінчення його виготовлення на підприємстві, що ищуться в накладній.

При зважуванні продуктів забороняється класти їх безпосередньо на ваги - для цього використовується тара, чистий папір або покриття, що легко піддається обробці.

Картопля, соління та інші овочі потребують особливих умов зберігання. Комори та сховища для них повинні бути позбавлені природного освітлення і обладнані доброю вентиляцією. Овочі підлягають регулярному огляду (1-2 рази на тиждень), зіпсовані - негайно вилучають. Житній та пшеничний хліб зберігаються окремо. Полиці для хліба протираються 1 раз на тиждень 1% розчином оцту.

При виготовленні страв необхідно додержуватись поточності виробничого процесу. Обробка сировини і готової продукції повинна здійснюватись на різних столах. Забороняється розморожувати м'ясо дрібними шматками, а також у воді чи біля плити. Не допускається його повторне заморожування. Місця, де є згустки крові, клеймо повинні ретельно зачищатись.

Кулінарна обробка продуктів включає холодну і теплову обробку з максимальним збереженням смакових та поживних властивостей і вітамінів. Овочі, фрукти і ягоди, призначені для їжі в сирому вигляді, повинні ретельно промиватись кропом в дуршлагі, а потім холодною водою для пиття. З метою збереження вітаміну С, овочі необхідно чистити і нарізати цосередньо-йервд приготуванням страв, класти в киплячу підсолону воду, вайгта в посуду із закритою кришкою.

Правильна кулінарна обробка продуктів повинна максимально зберігати їх біологічну цінність, підвищувати їх здатність до забвбейія і надавати прийнятний зовшній вйрїяд, смак та запах їжі. Дедоїрмавш санітарно-гієнічних, вимог первинної обробки продуктів приводить до значного йкробного ОбсїмеЕНННїя яке,не завжди ліквідується термічною обрбкоїо. іїфе'дайїгїь вїьом температура (при, несправності технологічного обладнання), сксфбчення часу термічної обробки можуть привести до харчових отруєнь. Тому слід суворо дотримуватись всіх правил холодної і термічної обробки продуктів при приготуванні їжі, контролювати роботу терморегуляторе. Варити і туйжувати продукта слід при темиерахурі + 100° С, смажити - при температурі + 185-200° С Така висока тепшатура забезпечує знищення всіх іїдїв мікроорганїзмїв. При цьому необзфхцр обов'язково витрШайт тривалїсть термічної обрбкої продуктів."''

Вміст аскорбінової кислоти в готових перїях і других стравах й овочїв швидко зменшується, якщо їх довго зберігати в гарячому стані. В зв'язку з цим, готові страви слід зберігати не більше 1 години при температурі 75°С. Повторне підігрівання готових страв повністю руйнує аскорбінову кислоту.

Найбільшу небезпеку в плані виникнення токсикоінфекцій являють собою вироби із м'ясного фаршу і риби. Тему щ вироби (котлети, тефтели, зрази, битки) повинні підлягати тепловій обробці в два етапи: обсмаженню в ясиру на плиті протягом 10 хв., потім - 10 хв. в духовій шафі при температурі 220-250°С. Аналогічно готують сирники, смажену рибу шматками, печінку. Якщо для других страв використовують готове зварену м'ясо, птицю, то їх після поділу на порції обов'язково слід повторно прокип'ятити у бульйоні. Салати і вінегрети теж потребують суворого дотримання санітарного і технологічного режиму при їх приготуванні: готували і заправляти безпосередньо перед наданням їм до вживання; вінегрети рекомендується видавати на обід і вечерю.

Забороняється приготування кислого молока - самоквасу, холодців, м'ясних салатів,

сальтисонів, холодних борщів (окрошок), виробів у фритюрі, кремів, морсів, шків, використання пастеризованого фляжного молока без кип'ятіння, сиру (творогу), сметани без термічної обробки. При скисанні сирого молока можливе його використання тільки для виготовлення тіста, а також сиру, які використовують тільки після термічної обробки (даш виготовлення страв: бабок, сирників, ватрушок, вареників з сиром).

З консервованих продуктів домашнього виготовлення можна готувати компоти тільки після розведення та повторного їх кип'ятіння. Для кожного конкретного дитячого притулку з дозволу територіальної санепідслужби, при наявності необхідних умов, допускається соління та квашення овочів без герметичної укупорки - консервація під капроною кришкою.

Ковбаса варена (типу молочної, лікарської) повинна підлягати термічній обробці - відварюванню після поділу її на порції.

Видача готових страв дозволяється тільки після зняття проби медпрацівником (лікар, медсестра) або іншою відповідальною особою (вихователь, методист? та шці), призначені за наказом керівника установи. Відповідальний знімає пробу (згідно з "Інструкцією по контролю за якістю продуктів харчування та готової їжі в лікувальних, санаторних, оздоровчих, учбово-виховних летячих та підліткових установах", затвердженою МОЗ УРСР 02.09.89 р.), безпосередньо з котла після рівномірного перемішування їжі перед видачею в об'ємі не більше їорі\$ відідавідно до «еретку страв в меню- розкладці пра тій температурі, , при якій вжиаається ст^зча. При цьому встановлюють фактичний вихід справ, їх температуру, смакові якості. Кожну частину страви оцінюють за консистенцією, готовністю, формою нарізки, відповідносте рецептурі (наявність моркви, цибулі, в котлетах - хліба), за наявністю сторонніх домішок (погано перебрана крупа, погано очищені овійчі та інш:). Зняття проб не підоіягзійть'страви, Ш виготовляються з промислових виробів (сосиски. сир), атакож яйда, ?ігоди, фрукта, цукерки тощо. Результате зняття проби заносять у журнал "Бракераж готової продукції"- Тільки після розпису відповідального в цьому журналі дозволяється видача їжі (таблиця 8.6).

Таблиця 8.6 ЖУРНАЛ БРАКЕРАЖУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Дата	Найменування страв за прийомами їжі	Вихід страви теоретичний (за меню-розкладкою) та фактичний (при зважуванні готової страви)	Розпис мед-працівника про доброякісність страв та дозвіл до видачі (по кожній страві окремо)	Примітка (відмітки у разі заміни)

Кожен день необхідно контролювати виконання норм харчування з ан&тзом та корекцією один раз на декаду (таблиця 8.7).

Таблиця 8.7 ЖУРНАЛ ОБЛЖУ ВИКОНАННЯ НОРМ ХАРЧУВАННЯ

2.9

п п	Про дукти	Норма на одну дитину	Видано на одну дитину по дням місяця							
			01. 03	02. 03	03. 03	04. 03 , і т.д.	У середк ому за 10 днів	Аналіз дефіцит;.. (-) або надли- шок (+)	у середньо му за місяць	Аналіз дефіцит 4-) або нашш-шок ... (+1

9. ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

9.1. За організацію заходів по охороні здоров'я дітей та шдлшав, які знаходяться у притулку безпосередньо відповідає завідуючий притулку.

Медичне обслуговування неповнолітніх, які перебувають у притулках, ¹ виконується медичним персоналом притулку, з залученням лікувально- профілактичних закладів (в тому числі спеірашзованих) в районі діяльності яких знаходиться притулок. ¹ и

9.2. Типові штатц нормативи кедаріх і педдагізних ііраідвників, медичного та обслуговуючого персоналу притулків для нетавнолітшх

затверджені Наказом Міністерства України у справах сім'ї та молоді від 16.02.98 №477/7 (додаток №1).

9.3. Весь комплекс лікувально-профілактичних і оздоровчих заходів у притулку організує лікар та завідуючий притулком, залучаючи до їх виконання всіх співробітників закладу.

9.4. Середній медичний персонал по наданню ліку вально-профілактичної допомога дітям працює під керівництвом лікаря і виконує всі його вказівки.

Режим робота медсестер змінний (якщо в штаті наявні 4,5 посади медсестер, організовується цілодобовий пост).

З метою поліпшення організації роботи середнього медичного персоналу для безперервного проведення лікувально-профілактичних та оздоровчих заходів, контролю за виконанням призначень, спільної робота з педагогічним персоналом по охороні здоров'я дітей та підлітків виділяється посада старшої медсестри з денним графіком її роботи за рахунок штатних посад середніх медичних працівників по закладу.

9.5. Функціональні обов'язки медичного персоналу притулків наведені в додатках №№2-4.

9.6. Найважливішими завданнями надання лікувально-профілактичної допомоги дітям в умовах притулку є:

- проведення медичних оглядів та обстежень;
- діагностика відхилень стану здоров'я і розвитку дитини;
- надання первинної медичної допомоги безпосередньо в притулку;
- проведення оздоровчих заходів;
- організація своєчасного направлення та консультування дітей в умовах лікувально-профшактичних закладів;
- організація і проведення протиепідемічних заходів для попередження інфекційних захворювань;
- виконання призначень лікарів-спеціалістів, можливих в умовах закладу;
- організація проведення щеплень, за показаннями в умовах дитячої поліклініки.

9.7. Проведення первинного огляду і обстеження.

Метою первинного огляду є виявлення у дитини соматичних, інфекційних, паразитарних хвороб, *то можуть* негативно вплинути на стан здоров'я і погрожувати їх розповсюдженню. -

Первинний огляд дитини, яка поступає у притулок, необхідно проводити дотримуючись схеми,

наведеної в додатку №5.

Якщо дитина поступає у притулок з невідомого оточення, соціальнонесироможної сім'ї, з метою попередження розповсюдження інфекційних та паразитарних хвороб необхідна її ізоляція від колективу і обстеження на наявність цих хвороб.

Лабораторне обстеження та обстеження спеціалістів здійснюється у лікувально-профілактичних закладах за місцем розташування притулку за рішенням відповідного органу охорони здоров'я.

Лабораторне обстеження включає:

- загальний аналіз крові;
- загальний аналіз сечі;
- бактеріологічний аналіз на виявлення збудників гострих кишкових інфекцій;
- дослідження калу на гельмінти та соскоб на ентеробіоз;
- мазки із статевих органів на захворювання, що передаються статевим шляхом (гонорея, трихомоніаз);
- аналіз крові на сифіліс (реакція Вассермана), ВІЛ -інфекцію;
- висіви на коринібактерії дифтерії;
- туберкулін о- діагностика (реакція Машу з 2ТО).

Обстеження включає в себе також огляд дитини лікарями дитячими: стоматологом, отоларингологом, офтальмологом, психіатром, неврологом та іншими спеціалістами при показаннях.

9.8. Оцінка стану здоров'я дитини після обстеження.

На кожну дитину необхідно завести медичну картку Ф. 026/о, до якої внести відомості про анамнез дитини, дані медичного огляду, результати лабораторних досліджень, а також дані консультацій спеціалістів. Відповідно до встановленого діагнозу лікар притулку складає план оздоровчих і лікувально-профілактичних заходів та графік щеплень.

9.9. Нагляд за станом здоров'я дітей *притушку*.

9.9.1. Дитина поступає у карантинне відділення притулку на термін до отримання від'ємних результатів висівів калу на гострі кишкові захворювання; коринібактерії дифтерії; гельмінтози, але не менше, як на 7 діб. Після чого дитина переводиться на загальний режим перебування. При поступленні дитини у карантинне відділення дитина оглядається лікарем або медичною сестрою з заповненням форми 0-26/о. Діти хворі на інфекційні та інші захворювання, що погребують

стаціонарного лікування до притулку дитини не приймаються і направляються у лікарні відповідно до профілю.

9.9.2. Термометрія проводиться двічі на день протягом семи днів перебування в карантинному віддаленні. Медичні спостереження проводяться протягом доби з внесенням відомостей про стан здоров'я до форми О-26/о, при наявності змін у стані здоров'я дитини інформується медпрацівник при прийнятті чергування. Кожна дитина при поступленні повинна пройти санітарну обробку та бути переодягнута з передачею речей у окремому мішку на дезінфекцію.

9.9.3. Медичний персонал навчає також навичкам спостереження за станом здоров'я дитини інших співробітників притулку. Діти в карантинному відділенні оглядаються лікарем щоденно з внесенням даних до форми О-26/о.

9.9.4. Атриоиметричні виміри здійснюються не менше, як 1 раз на 14 днів.

9.9.5. Діти з гострими інфекційними та іншими переводяться до лікувально-профілактичних закладів.

Діти з захворюваннями не інфекційного характеру, що не потребують госпіталізації, поміщаються на лікування в ізолятор притулку,

9.9.6. Режим дня для дітей будується відповідно до вікових критеріїв та стану їх здоров'я.

9.10. Організація і проведення протиепідемічних заходів включає:

- контроль за додержанням санітарно-гігієнічного і протиепідемічного режиму в харчовому блоці;
- перевірку санітарно-гігієнічного стану житлових приміщень, їдалень, кімнат гігієни та інших допоміжних кімнат;
- профілактику інфекційних захворювань, огляд волосистої частини голови та шкіри на педікульоз та коросту щотижнево;
- проведення дезінфекційних заходів при несприятливій епідемічній ситуації;
- контроль за своєчасним проходженням співробітниками притулку профілактичних оглядів та обстежень згідно рекомендацій МОЗ;
- постійне співробітництво з територіальною санепідемстанцією.

При проведенні заходів за додержанням санітарно-гігієнічного і протиепідемічного режиму витрати чистячих, миючих, дезінфікуючих засобів розраховувати згідно вимог Листу МОЗ №1/9-430

від 17.07.1989р. "Розрахункова методика витрат миючих і чистячих засобів для дитячих дошкільних заходів" (додаток 6). Норми витрат цих засобів на дітей шкільного і підліткового віку рахувати згідно інструкції до кожного засобу (препарату), що має дозвіл МОЗ України.

Порядок проведення дезінфекції і дезінсекції повинен відповідати "Инструкции по дезинфекции и дезинсекции одежды, постельных принадлежностей, обуви и других объектов в паровоздушноформалиновых, паровых и комбинированных дезинфекционных камерах и дезинсекции этих объектов в воздушных дезинсекционных камерах" (затвердженою МОЗ СРСР 29.08.77р.). -

9 Л1. Проведення оздоровчих заходів.

В умовах притулку слід застосовувати немедикаментозні оздоровчі заходи, які сприяють підвищенню захисних сил організму, зміцненню фізичного здоров'я, покращують адаптаційні можливості дітей до дії різних факторів ризику. Основними оздоровчими факторами є: рухова активність (ранкова гімнастика, водні та повітряні загартовуючі процедури, заняття фізичною підготовкою, спортивні та рухливі ігри, трудові справи), максимальне перебування на відкритому повітрі, раціональне харчування, фітотерапія, психологічна корекція. Вони проводяться силами медичних працівників, психолога, вихователів, які повинні мати навички малої психотерапії. Влітку бажано організувати оздоровлення дітей у санаторіях, таборах, де з ними могли б працювати психологи. У зимовий період проводити вітамінотерапію, наповнювання меню харчовими інгредієнтами відповідно до потреб та специфіки дитячого контингенту.

Додаток 1

Штатні нормативи

№	Посада (професія)	Штатні нормативи посад в притулку для неповнолітніх з кількістю 50 вихованців
1	Вихователь-методист	1
2	Психолог	0,5
3	Лікар-педіатр	0,5
4	Сестра-медична	4

5	Помічник вихователя	4
6	Кухар	2
7	Підсобний робітник	1
8	Кастелянка	1
9	Черговий з режиму	4
10	Дезінфектор	0,5

Додаток 2

Функціональні обов'язки лікаря притулку

На посаду лікаря притулку призначається лікар-педіатр. Лікар призначається та підпорядковується безпосередньо завідувачому притулку, приймає участь в підборі та розстановці медичних кадрів.

В своїй діяльності керується чинним законодавством наказами, інструкціями, іншими рішеннями МОЗ України та органів охорони здоров'я та цим положенням. Для забезпечення контролю за роботою медичного та педагогічного персоналу режим свого робочого дня буде по змінному графіку.

Лікар притулку дитини зобов'язаний:

1. Проводити огляди дітей, що поступають; проводити планові огляди дітей під час перебування у притулку, організувати необхідні огляди спеціалістів, лабораторні обстеження, проведення щеплень в умовах дитячої поліклініки.

2. Здійснювати необхідні лікувальні заходи та оглядати дітей в карантинному від діленні - щоденно; в групах -1 раз на тиждень та ізоляторі.

Лікар зобов'язаний спільно з керівництвом притулку розробляти оптимальний режим роботи притулку і забезпечувати контроль за його итпнянням- здійснювати контроль за організацією фізичного виховання і загартування дітей; контролювати додержання санітарно-гігієнічних вимог до умов перебування дітей та підлітків в притулку, проводити медичні огляди, оцінювати фізичний та статевий розвиток і давати висновок про стан здоров'я кожної дитини та підлітка, в разі потреби організувати госпіталізацію дітей в лікувально-профілактичні заклади, призначати необхідні профілактичні та лікувально-оздоровчі заходи, доводити до відома педагогів, соціальних працівників,

вихователів дані про стан здоров'я дітей та підлітків, надавати рекомендації щодо організації харчування дітей, з періодичним проведенням корекції харчування та контролю за доброякісністю харчування, повідомляти санетдстанцію про виявлення інфекційних хворих, спільно із санепідслужбою проводити комплекс профілактичних заходів, організувати і брати участь в проведенні санітарно-освітньої роботи з дітьми і підлітками, з персоналом притулку, доводити до відому керівника закладу про ліки та інші засоби медичного призначення, необхідні для забезпечення діяльності притулку.

Вести встановлену МОЗ України медичну документацію; доповідати завідувачому про стан здоров'я дітей, їх захворюваності та заходах щодо попередження хвороб.

Постійно працювати по підвищенню власної кваліфікації та кваліфікації середнього медичного персоналу.

Проводити заняття з медичним та педагогічним персоналом з питань організації режиму, харчування, оздоровчих заходів, діагностики захворювань, організації санаторно-гігієнічного і протиепідемічного режиму.

Додаток 3.

Функціональні обов'язки старшої медичної сестри.

На посаду старшої медичної сестри притулку призначається особа, яка має середню медичну освіту.

Працює під безпосереднім керівництвом лікаря і є його помічником.

- Організовує і контролює роботу медичних сестер;
- виконує призначення лікаря, що їй доручені безпосередньо та контролює виконання призначень лікаря медичними сестрами;
- старша медична сестра отримує та розподіляє медичний інвентар та медикаменти, слідкує за їх зберіганням та витрачанням;
- веде медичну документацію та іншу звітно-облікову документацію за дорученням лікаря;
- слідкує за дотриманням протиепідемічного режиму, дотриманням правил прийому дітей, догляду за ними, своєчасною ізоляцією та дезинфекцією,

- під керівництвом лікаря спільно з іншим персоналом забезпечує організацію режиму дітей (туалет, годування, сон, прогулянки, навчання, дозвілля і т.к.);
- виписує потребу на кухню та слідкує за годуванням дітей в групах, знімає пробу харчів у відсутність лікаря;
- проводить щоденний санітарний обхід притулку на предмет дотримання санітарно-гігієнічного режиму;
- здійснює планування своєї роботи, план подається на затвердження лікарю.

Старша медсестра є перший помічник лікаря з організації і контролю за роботою середнього медичного персоналу, вихователів по проведенню профілактичних і лікувально-оздоровчих заходів.

Старша медсестра повинна: складати штани та графіки роботи середнього медперсоналу і контролювати їх виконання, приймати участь в організації та проведенні медичних оглядів неповнолітніх; забезпечувати дотримання вимог щодо режиму перебування та порядку спостереження медсестрами дітей у притулку, проводити медичний контроль за санітарно-гігієнічними умовами в притулку; контролювати роботу харчоблоку, додержання санітарно-гігієнічних вимог; контролювати якість продуктів, правильність їх доставки на харчоблок, додержання умов, строків заповнення та реалізації продуктів харчування; контролювати правильність закладки продуктів, правильність відбору і збереження добової проби; контролювати санітарний стан їдальні, інвентарю, посуду, а також виконання робітниками харчоблоку правил особистої гігієни; контролювати своєчасне проходження профілактичних медичних оглядів робітниками харчоблоку та іншими співробітниками притулку; контролювати виконання санітарно-гігієнічних вимог по створенню умов і проведенню занять з фізичного виховання, з праці, самообслуговування дітей та підлітків.

Додаток 4.

Функціональні обов'язки змінної медсестри.

На посаду медичної сестри призначається особа, яка отримала середню- медичну освіту.

Медична сестра працює під безпосереднім керівництвом лікаря та старшої медичної сестри, її діяльність визначається відповідним графіком.

Медична сестра здійснює: антропометричні виміри, вимірювання температури, здійснення гігієнічного догляду, веде спостереження за поведінкою дітей, їх апетитам, випорожненням, проводить записи *спостережень*, виконує призначення лікаря; здійснює контроль за дотриманням

режиму дня, виконує заходи по розвитку та оздоровленню; повинна своєчасно виявляти в групі захворілу дитину, терміново повідомляти про це старшу сестру або лікаря, при їх відсутності застосовувати заходи щодо організації необхідної медичної допомоги та ізоляції хворого; відповідає за правильною витратою ліків; підвищує свою кваліфікацію та кваліфікацію іншого персоналу закладу з питань медичного забезпечення.

Під час чергування знаходиться безпосередньо у притулку, після закінчення чергування повинна передати чергування медичній сестрі, яка прийшла на чергування з внесенням у відповідний журнал основних даних про стан дітей та інші питання, що стосуються медичного, протиепідемічного та сангігієнічного забезпечення, до журналу вносяться всі відхилення від норми у стані здоров'я та поведінці дітей.

Медична сестра зобов'язана: забезпечувати медичний контроль за санітарно-гігієнічним станом приміщень притулку, за додержанням санітарно-гігієнічного і протиепідемічного режиму у харчовому блоці; виконувати призначення лікаря і старшої медсестри; проводити прийом -передачу дітей, які знаходяться в притулку (в тому числі в ізоляторі); робити запити у дитячу поліклініку, школу або дитячий дошкільний заклад для отримання даних щодо особливостей народження дитини, періоду раннього розвитку, перенесених захворювань, щеплень; проводити забір матеріалів для необхідного лабораторного обстеження; проводити дезінфекційні заходи при несприятливій епідемічній ситуації; навчати вихователів і дітей в питаннях особистої гігієни, праці, відпочинку, сну, одягу; забезпечувати контроль за підйомом дітей, дотриманням ними правил особистої гігієни, виконанням ранкової фізичної зарядки, підготовкою і прийомом їжі, по профілактиці інфекційних та шкірних хвороб, травматизму; забезпечувати контроль за обробкою, миттям дітей та додержанням санітарних норм при цьому, контролювати додержання протиепідемічного та санітарно-гігієнічного режиму, вести нагляд за дітьми, які були в контакт з інфекційними хворими; проводити періодичний огляд на педікульоз та скабієс; вести встановлену документацію; проводити контроль за своєчасним проходження співробітниками притулку профілактичних оглядів; підвищувати свою кваліфікацію.

Додаток 5.

СХЕМА ПЕРВИННОГО ОГЛЯДУ ДИТИНИ ПРИ ЗАРАХУВАННІ У ПРИТУЛОК

Метою первинного огляду є виявлення у дитини інфекційних паразитарних та неінфекційних хвороб

і пошкоджень, що можуть негативно вплинути на стан здоров'я дитини та загрозувати іншим дітям, а також можуть свідчити про ознаки жорстокого поводження з ними.

Огляд дитини здійснюється відповідно до загальних правш медичного огляду (лікарем або медичною сестрою).

Слід звернути увагу на особливості огляду:

1. Здійснити збір анамнезу та опитування дитини на предмет виявлення скарг і хвороб.
2. Оцінити санітарно-гігієнічний стан одягу дитини.
3. Виміряти температуру тіла, здійснювати антропометричні виміри (зріст, вага інші).
4. Дати попередню оцінку психічного стану дитини.

Не менш важливо дід час огляду звертати увагу на поведінку дитини, реакцію на оточення, його активність, млявість, байдужість. Зробити загальну оцінку настрою дитини, виявити, чи є суїцидальні нахили, депресія. Результати первинного огляду вносять до медичної карти.

5. Оглянути волоссяний покрив, шкіру на предмет виявлення:

- вошей і гнид (у старших дітей необхідно оглянути лобкову ділянку, підмшпечні впадини);
- лишая (трихофші);
- травми голови, вирваного волосся, шрамів.

6. Оглянута дихальні шляхи, зуби, перевірити:

- наявність виділень з носу, почервоніння і смага на губах, висипів на слизовій зівя;
- стан зубів;
- наявність травм рота, губ, зубів.

7. Оглянути очі:

- наявність жовтизни;
- наявність гноїння та виділень;
- наявність крововиливу, травм очей.

8. Оглянути вуха з метою виявлення гнійних або кров'яних виділень.

9. Оглянути шкіру, звертаючи увагу на:

- зміну барви (жовтизна, блідість, синюшність);
- висипання;
- **різних ушкоджень.**

10. Оглянута лімфатичні вузли та їх стан.
11. Оглянута руки і нога на наявність ушкоджень, обмеженості руху, захворювань нігтів і шкіри.
12. Звернути увагу на наявні ознаки захворювань внутрішніх органів та статевих органів.

Додаток 6

Расчет месячного расхода моющих, чистящих средств для детских дошкольных учреждений Украины.

Основание: приложение йбк приказу Министерства здравоохранения № 1230 от 6.12.79г. «Временная инструкция по стирке и дезинфекции белья в роддомах и гинекологических больницах (на 1 кг. Белья - 13 гр. соды кальцинированной)». Расчет на 1 ребенка: расход стирального порошка 3 кг на 100 кг. сухого белья (на 1 кг. - 30 гр).

1. Прачечная.

№ п/п	Наименование	Вес ед.	Кратность смены в месяц	Вес в месяц с учетом кратности смены	Расход стирального порошка, мыла, соды кальцинированной
1.	Пододяельник	500г	4 раза	2 кг	60 г или »шло - 30г +сода - 30г
2.	Простынь	300г	4 раза	1,2 кг	36 пили мыло - 18г + сода - 18г
3.	Наволочка	150г	4 раза	0,6 кг	18г или мыло - 9г + сода - 9г
4.	Полотенце	200г	4 раза	0,6 кг	24 г или
					мыло - 12г + сода - 12г
5.	Салфетки	Ю0г	ежедневно	2,0 кг	60г или мыло - 30г + сода - 30г
6.	Пеленки	150г	1 раз в неделю по потребности	0,6 кг	18 г или мыло - 9г + сода - 9г
7.	Покрывало	500г'	2 раза в год		30 г или мыло - 15г + сода - 15г

Всего на 1 ребенка садового возраста - 6,6 кг. белья = 198 г. стирального порошка (в месяц) или мыла 99г. + соды 99г.

Для ребенка ясельного возраста потребность на стирку белья + 216г. (в месяц) или мыла 108г. + соды 108г.

2. Медицинский кабинет.

1	2	3	4	5	6
1.	Халаты (из расчета на 1 работа.)	500г	1 раз в неделю	2 кг	60г или мыло - 30г + сода - 30г
2.	Косынка	100г	4 раза	400г	12г или мыло - 6г + сода - 6г
3.	Полотенце	200г	4 раза	800г	24г или мыло - 12г + сода - 12г
					всего: 96г или мыло - 48г + сода - 48г
3. Групповая (персонал 1 группы)					
1.	Халаты (из расчета на 1 гр.) + косынка, фартук	500г (7 шт.)	4 раза	14 кг + 15 кг	450г или мыло - 225г + сода - 225г
2.	Полотенце для персонала	200г	2 шт. 4 раза	1,6 кг	48г или мыло 24г + сода - 24г
■					всего: 348г или мыло - 174г + сода - 174г
4. Пищеблок (на 1 работающего)					

1.	Халаты (1 халат на 1 работающего)	500г	1 раз в 2 дня	10 шт. 5 кг	150г или мыло - 75г + сода - 75г
2.	Косынка	Ю0г	1 раз в 2 дня	10 шт. 1 кг	30г или мыло - 15г + сода - 15г
3.	Полотенце	200г	1 раз в 2 дня	10 шт. 2 кг	60г или мыло - 30г + сода - 30г
4.	Шторы	600г	1 раз в год		240г или мыло - 120г + сода 120г
5.	Уборка пищеблока (кладовой)	0,2 кг на 1 ведро	4 раза в д.	80 раз	16 кг кальц. соды
6.	Мытье кухонного инвентаря и посуды	0,2 кг на 1 ведро	4 раза в д.	80 раз по 2 вед-ра 160 ведер	32 кг к/соды или 8 кг «Прогресс»
5. Плавательный бассейн.					
					«Прогресс» - 8 кг. или «Спеди- альная-2» - 8 кг., сода кальц. - 16 кг.

6. На одну группу.

№ п/п	Наименование выполняемых работ согласно режиму дня	Количество моющих средств на 1 ведро	Кратность в течении дня	Кратность в течении месяца	Количество моющих средств в месяц
1	2	3	4	5	6
1.	Уборка групповой и приемной (мытье полов) 2% раствором кальц. соды	0,2 кг	2 раза	40 раз (40 ведер)	6 кг к/соды
2.	Мытье панелей	0,2 кг	1 раз в месяц	1 раз (1 ведро)	0,5 кус. хоз. мыла 0Д кг к/соды
3.	Уборка спальной	0Д кг	2 раза в день	40 раз (40 ведер)	8 кг к/соды

4.	Мытье игрушек	0,2 кг питьевой соды	1 раз в день	20 раз (20 ведер)	4 кг к/сода и 1 кус. мыла.хоз.
5.	Мытье столовых обеденных, стирка ветоши для мытья посуды, столовых обеденных	мыло хоз.	4 раза в день	1 кус. в неделю	4 куска хоз. мыла
6.	Мытье посуды чайной	0,2 кг 2% р-ра и/сода	4 раза (в моечной ванне 1 ведро)	80 раз	16 кг пиш. соды или 4 кг «Прогресс»
7.	Мытье посуды столовой	0,2 кг п/сода	4 раза в день	80 раз	16 кг д/сода или 4 кг «Прогресс»
8.	Уборка туалета	0,2 кг к/сода	2 раза в день	40 раз в месяц	8 кг к/сода
9.	Уборка коридоров	0,2 кг на 1 ведро	1 раз	20 раз в месяц	4 кг к/сода
10.	Мытье рук детей, сотрудников				1 кусок ту ал. мыла на 1 человека
7. Для дошкольного детского дома.					
1.	Прачечная при количестве детей 175 чел.				80 кг. порошка стар., 50 кусков мыла хоз.
2.	Подстилка белья на 1 группу				3 кг порошка стар., 5-7 кус. мыла хоз.
3.	Пищевблок				4 кг п/сода
					3 кг чистящей пасты
Примечание: остальные нормы по аналогии с дошкольными учреждениями.					

НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1. Закон України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
2. СНиП 11-4-79 "Естественное и искусственное освещение".
3. СНиП 2.04.05-91 "Отопление, вентиляция и кондиционирование".
4. СНиП 2.04.01-85 "Внутренний водопровод и канализация зданий".
5. ДЕН В.2.2-3-97 "Будинки та споруди навчальних закладів".
6. ДШ В.2.2-4-97 "Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів".
7. ГОСТ 5994-93 "Парта. Типы и функциональные размеры".
8. ГОСТ 11015-93 "Стол�ы ученические. Типы и функциональные размеры".
9. ГОСТ 11016-93 "Стулья ученические. Типы и функциональные размеры".
10. ГОСТ 19301.1-94 "Мебель детская дошкольная. Функциональные размеры столов".
- И. ГОСТ 19301.2-94 "Мебель детская дошкольная. Функциональные размеры стульев".
12. ГОСТ 19301-3.94 "Мебель детская дошкольная. Функциональные размеры кроватей".
13. ГОСТ 20902-95 "Стол�ы обеденные школьные. Функциональные размеры".
14. ДБН 360-92 "Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень".
15. СанПіН №42-121-4719-88 "Влаштування, обладнання і утримання гуртожитків для робітників, студентів, учнів середніх учбових закладів і ПТУ".
16. СП №1567-76 "Санітарні правила влаштування і утримання місць занять по фізичній культурі і спорту".
17. Методичні вказівки №322585 "Про використання шкільних меблів".
18. Методичні вказівки №2817-83 "Про використання меблів в дитячих дошкільних закладах".
19. Методические рекомендации. Перечень медицинских показаний и противопоказаний для занятий трудом воспитанников детских домов и школ- интернатов в подсобных хозяйствах МЗ РСФСР 16.06.1986г.
20. Методичні рекомендації №08-14/4 від 27.04.82р. "Комплексна оцінка стану здоров'я дітей і підлітків при масових лікарських оглядах".
21. МБК 5.10.2.024-99 "Методичні вказівки з санітарно-мікробіологічного контролю предметів вжитку та обладнання закладів для дітей та підлітків".
22. Лист МОЗ №1/9-430 від 17.07.1989р. "Розрахункова методика витрат мюочих і чистячих засобів для дитячих дошкільних закладів".
23. Перелік робіт по самообслуговуванню дітей і підлітків (11-18 років) в центрах медико-соціальної реабілітації неповнолітніх, МОЗ України від 15.10.1996р.

24. Инструкция по дезинфекции и дезинсекции одежды, постельных принадлежностей, обуви и других объектов в паровоздушноформаминовых, паровых и комбинированных дезинфекционных камерах и дезинсекции этих объектов в воздушных дезинсекционных камерах (утверждена Минздравом СССР 29.08.77г.).